

## Cestovní zpráva ze zahraniční služební cesty

|                               |                                                                                                                                  |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Název zahraniční akce:</b> | ENVIRO 2026                                                                                                                      |
| <b>Pořadatel:</b>             | E-expert, spol. s r.o. a EKOS PLUS s.r.o.                                                                                        |
| <b>Účastník:</b>              | Mgr. Michal Jurčík, Odbor oblastního inspektorátu Ostrava<br>Ing. Veronika Kočí, Odbor oblastního inspektorátu Havlíčkův<br>Brod |
| <b>Místo konání:</b>          | Vysoké Tatry, Štrbské Pleso, Slovensko                                                                                           |
| <b>Termín konání:</b>         | 15. – 17. 4. 2026                                                                                                                |

### Anotace:

Výměna praktických i legislativních zkušeností v oblasti odpadového hospodářství, ochrany ovzduší, klimatu, ochrany přírody a biodiverzity, problematiky EIA a integrované prevence a BREF/BAT technologií.

### Podrobný popis průběhu a výsledků cesty:

#### Středa, 15. 4. 2026 BLOK 1 | AKTUÁLNÍ STAV PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ SR a ČR

1. The Environmental OMNIBUS – IED – Průmyslové emise a bezpečnost (online) – EK
2. The Environmental OMNIBUS – EIA/SEA – MŽP ČR
3. Aktuálne znenie zákona o EIA – zjednotené konanie – MŽP SR
4. Elektronický systém povolování – MŽP ČR
5. Transpozícia smernice IED 2.0 - aktuálny stav – MŽP SR

DISKUZE – Diskutující hosté: MŽP SR, MŽP ČR, Trinecké železárny, a.s., U.S. Steel Košice, s.r.o.

Velice zajímavá byla přednáška o budoucím elektronickém povolování v rámci integrované prevence, kdy se směrnici IED 2.0 jejím promítnutí do zákona o integrované prevenci přichází přísnější emisní požadavky, zavedení nových nástrojů a parametrů, ale zejména elektronické povolování. Přednášející nastínila plány a potřeby od papíru k plně digitálnímu životnímu cyklu, přičemž sjednocení datového modelu, rozhraní a spuštění se předpokládá od 1. 1. 2029, a to v první fázi pro chovy hospodářských zvířat. Cílem není jen splnit povinnost EU, ale využít digitalizaci ke snížení administrativní zátěže a zrychlení řízení u nových kategorií řízení. Byly představeny varianty technického řešení i forma standardizace dat a funkční rozsah systému, „třešničkou na dortu“ byla možnost zapojení AI jako inteligentního pomocníka ke zefektivnění celého procesu vydání integrovaného povolení. Elektronizace by nebyla jen o formulářích, ale otevřela by dveře k pokročilé práci s daty, geoprostorové vizualizaci a aktivní správě environmentálních informací.

#### Čtvrtek, 16. 4. 2026 BLOK 1 | OCHRANA OVZDUŠÍ

1. Udržitelnost, obnovitelné zdroje, ovzduší a cirkulární ekonomika v souvislostech – Centrum pro otázky životního prostředí, Univerzita Karlova
2. Nová smernica o kvalite ovzdušia (2030) v podmienkach SR – MŽP SR
3. Novelizácia vyhlášok v oblasti ovzdušia v SR (č. 248/2023 Z. z., č. 249/2023 Z. z. a č. 299/2023 Z. z.) – MŽP SR
4. Aktualizace metodických stanovisek k zákonu o ochraně ovzduší a změny v emisní vyhlášce – MŽP ČR
5. DNA monitoring ako efektívny dátový zdroj pre primerané posúdenie NATURA 2000 - SAV

Zajímavou přednáškou bylo pojednání o udržitelnosti v souvislosti s vydáním sedmé edice Globálního výhledu životního prostředí (GEO7), zabývající se otázkou, co je to (ne)udržitelnost. GEO7 je nejrozsáhlejší vědecká analýza globálního životního prostředí, která má multidisciplinární vědecký přístup, je zaměřena na propojenost krizí, je orientovaná na návrhy řešení a má regionálně specifický přístup vzhledem ke spolupráci 230+ expertů z 82 zemí. Ze zjištění vyplývá, že globální environmentální krize, které jsou vzájemně propojené a musí být řešeny společně, se zhoršují. A u většiny mezinárodně dohodnutých environmentálních cílů a závazků je nepravděpodobné, že budou splněny při zachování stávajících politik a postupů. Svět se již oteplil o 1,3 °C + (2023 data), 1 milion druhů je ohroženo vyhynutím, 100 mil. hektarů půdy je ročně degradováno. Navzdory závazkům vlád v rámci Pařížské dohody se emise skleníkových plynů od roku 1990 zvyšovaly o 1,5 % ročně a v roce 2024 dosáhly nového maxima, což zvyšuje globální teploty a zintenzivňuje klimatické dopady. Náklady na extrémní projevy počasí připisované změně klimatu za posledních 20 let se odhadují na 143 miliard amerických dolarů ročně. Odhaduje se, že 20 až 40 % rozlohy světové pevniny je degradováno, což postihuje více než 3 miliardy lidí, přičemž ročně dochází ke ztrátě přibližně 24 miliard tun půdy. Přímé i nepřímé znečištění životního prostředí je největším rizikovým faktorem pro vznik nemocí a předčasných úmrtí na světě; nějaké formě znečištění lze ročně připsat 9 milionů úmrtí ročně. Jen ekonomické náklady na zdravotní škody způsobené znečištěním ovzduší činily v roce 2019 zhruba 8,1 bilionu amerických dolarů, což představuje přibližně 6,1 % globálního HDP. Očekává se, že těžba surovin – včetně biomasy, fosilních paliv, minerálů a kovů – vzroste v letech 2020 až 2050 o 70 %. Degradace půdy bude pokračovat současným tempem, přičemž svět každoročně ztratí úrodnou půdu o velikosti Etiopie nebo Kolumbie, zatímco změna klimatu by mohla do roku 2050 snížit dostupnost potravin na osobu o 3,4 %. Globální environmentální krize představují významné riziko vyvolání zásadních změn v zemském systému. Body zvratu (tipping points) jsou kritické prahové hodnoty, po jejichž překročení dochází k reorganizaci systému, a to často náhle a/nebo nevratně. Zpráva představuje 2 transformační cesty, přičemž jedna se zaměřuje na menší materiální spotřebu a behaviorální změnu a druhá spoléhá primárně na technologický rozvoj a nárůst efektivity. K dosažení čistých nulových emisí do roku 2050 a zajištění ochrany biodiverzity je až do roku 2050 potřeba roční investice ve výši zhruba 8 bilionů amerických dolarů, avšak cena za nečinnost je mnohem vyšší.

#### Čtvrtek, 16. 4. 2026 BLOK 2 | OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

1. Kapacity na spracovanie priemyselných odpadov v SR – MŽP SR
2. Strategie nakládání s nebezpečnými odpady v ČR v kontextu Plánu odpadového hospodářství 2025–2035 – MŽP ČR
3. Postavení ČIŽP a SIŽP v environmentální legislativě – ČIŽP
4. CANALIT – inteligentné riešenie pre obce a mestá bez kanalizácie – Envirocentrum Banská Štiavnica

Velmi přínosná a zajímavá byla přednáška o postavení České inspekce životního prostředí (ČIŽP) a Slovenské inšpekcie životného prostredia (SIŽP). Když např. SIŽP je založena zřizovací listinou (rozhodnutí Ministerstva životného prostredia SR č. 29/2018) přičemž je dvoustupňovým rozhodovacím úřadem, který v rámci IPPC je povolovacím i kontrolním orgánem, a je součástí integrovaného záchranného systému. V rámci prezentace byly zhodnoceny výhody i nevýhody rozdílností postavení ČIŽP a SIŽP. Následně byl popsán rozsah působnosti obou inspekci v rámci složek životního prostředí. Jako zajímavost byla porovnána i čísla z činností obou inspekci.

Další zajímavým příspěvkem byla přednáška o inteligentním řešení pro obce a města bez kanalizace, a to o hybridní kanalizaci, jakožto moderním decentralizovaném systému nakládání s odpadními vodami. Projekt spojuje digitální technologie, IoT senzory a lokální čištění bez nutnosti budování rozsáhlé stokové sítě. Díky několika vzájemně propojeným vrstvám (kompletní systém sběru dat před a po vyčištění) je optimalizován systém zpracování odpadní vody, která je v závěru zpracována na kontejnerové ČOV. Pilotní projekt proběhl v obci Sveržov na východním Slovensku s kontejnerovou ČOV s kapacitou 63 m<sup>3</sup>/den /1000 ekvivalentních obyvatel a 22 implementovaných senzorů Senzoneo v žumpách.

#### Čtvrtek, 16. 4. 2026 BLOK 3 | OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE (čtvrtek, 16. 4. 2026)

1. Národné výzvy OZE – príležitosť či hrozba? - SAPI – Slovenská asociácia udržateľnej energetiky
2. Dekarbonizace v energetickém průmyslu – Teplárenské sdružení České republiky
3. Uhlíková stopa organizací a projektů – EKOS PLUS s.r.o.
4. Dekarbonizácia chemického priemyslu (online) - Zväz chemického a farmaceutického priemyslu

DISKUZE – OZE – príležitosť plná rizík – Diskutující hosté: Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, SAPI – Slovenská asociácia udržateľnej energetiky, Teplárenské sdružení České republiky, MŽP SR, Inštitút environmentálnej politiky

Poutavou prezentací byla posluchačům představena také aktuální problematika dekarbonizace v energetickém průmyslu, transformace českého teplárenství do roku 2030 a výhledu do roku 2050. Právě teplárny zajišťují v ČR dodávky tepla a teplé vody pro 1,7 milionu domácností (38 % populace ČR). Na rozdíl od domácností a malých zdrojů dokážou teplárny využít dostupných zdrojů energie (jaderné energie, komunálního odpadu, zbytkové lesní biomasy, odpadního tepla). Oproti těmto lokálním zdrojům jsou však ekonomicky diskriminovány, protože mají stanoveny emisní limity, musí monitorovat emise, nakupovat emisní povolenky, platit ekologickou daň, poplatky za emise – přestože klíčový zdroj emisí představují především lokální zdroje vytápění. Teplárenství zaplatí za povolenky ETS1 v letech 2021 až 2030 celkem

cca 136 mld. Kč. Od uhlí jako paliva by měly do roku 2030 teplárny upustit ve dvou vlnách – v první vlně menší teplárny (10) a ve druhé vlně větší teplárny, zejména v krajských městech. V rámci prezentace byly představeny hlavní výzvy pro pokračování transformace: energetické využití odpadu – jediným zdrojem program HEAT, velké projekty na biomasu – nedostatek biomasy, plynová kogenerace – konec aukcí provozní podpory, konec podpory v HEAT. Budoucnost dekarbonizace teplárenství se spatřuje zejména ve využití biometanu a nízkoemisních plynů, průmyslových tepelných čerpadel – ČOV, řeka, vzduch, geotermální energie, využití odpadního tepla, SMR. Na závěr bylo představeno zastoupení zdrojů tepla pro soustav zásobování tepelnou energií po dekarbonizaci v roce 2050.

#### Pátek, 17. 4. 2026 BLOK 1 | BREF / BAT

1. Zpracování hlášení o odpadech v systému ISOH2 a údaje pro veřejnost systému VISOH2 – CENIA
2. Proces tvorby nového BREF o skládkování – CENIA
3. Komplexné BAT riešenia výroby a spracovania magnezitového slinku pre ochranu ovzdušia v SMZ a.s. Jelšava – SIŽP
4. Nová směrnice o kvalitě ovzduší (2030) v podmínkách ČR – MŽP ČR
5. Podmínky pro provoz chovů drůbeže a prasat – MŽP ČR
6. Sektor výroby železa a ocele (I&S) v procese přijímání BREF/BAT - U.S. Steel s.r.o. Košice

Prezentující ze SIŽP se ve velmi zajímavém příspěvku „Komplexné BAT riešenia výroby a spracovania magnezitového slinku pre ochranu ovzdušia v SMZ, a. s. Jelšava“ věnovala zavádění BAT v zařízení SMZ, a. s. Jelšava, kde se těží, upravuje a zpracovává magnezitová surovina a vyrábí se magnezitový slínek a další žáruvzdorné hmoty. Prezentovány byly zejména projekty rekultivace odkaliště (uloženo 1,2 mil. tun kalu) a lokality Kohútik.

Ve velmi přínosné prezentaci „Podmínky pro provoz chovů drůbeže a prasat“ byly v souvislosti s ustanovením IED 2.0 a vznikem nové činnosti 1a v rámci IPPC představeny podmínky pro provoz chovů drůbeže a prasat, výpočty dobytčích jednotek a způsob zařazení, aplikace sčítacího pravidla pro provoz ve stejném místě a pro stejného provozovatele nebo provozovatele v hospodářském či právním vztahu. Rovněž byly rozebrány revizní ustanovení v IED 2.0. Představen byl také projekt UCOL (Uniform Conditions for Operating Rules for Livestock), jeho myšlenka, výhody a jednotlivé pilíře provozu. Evropská komise by měla dne 1. září 2026 přijmout prováděcí akt (UCOL), kterým se stanoví finální jednotné provozní podmínky. Provozy s činností 1a budou mít zjednodušené povolení.

Z konference „ENVIRO 2026“ neplynou pro ČIŽP žádné závazky a důsledky.

Cestovní zpráva předložena dne: 1. 7. 2026

Zpracoval: Mgr. Michal Jurčík, Odbor oblastního inspektorátu Ostrava

Schválil: Ing. Daniel Grůza, ředitel Oblastního inspektorátu Ostrava